

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 8 fl. (6 coroane).

Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERTATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Christos a înviat!

(;). Înălțându-ne mintea și inima la Dumnezeu, cu vrednicie să prăznuim această sfântă zi, care este sărbătoarea sărbătorilor.

Zi sfântă, zi mare și dumnezească este aceasta, când blândețea a triumfat asupra tirăniei, adevărul asupra minciunii, sfințenia asupra păcatului și Christos: „adevărul, calea și viața” — asupra morții. Noi încă simțim dumnezească mărire a acestei sărbători. Haine de sărbătoare am îmbrăcat și în haina albă a curățeniei ne-am învălțat sufletele curățite de murdăriile păcatelor și a fărâdelegilor, și par’că uităm de toate grijile, de toate necazurile noastre, când neîntimpinăm unii pe alții cu salutarea cerească:

Christos a înviat!

Christos a venit în lume, chip omnesc luând, deși fiul lui Dumnezeu era, scoboritu-s’a din înălțimea cerească pe pământ în mijlocul oamenilor, ca să facă destul pentru păcatele noastre, să ne împace cu Dumnezeu și porțile împărăției cerurilor să ni-le deschidă!

Și a venit atunci în lume, când minciuna și fărâdelegea stăpâneau inimile oamenilor, când desfrnul era lăudat și virtutea desprețuită, cei slabi subjugăți de cei tari, cei săraci chinuți de cei avuți...

Și ca predicator a pășit în lumea îmbetrănită în păcate, să șteargă desfrnul și fărâdelegea și să înalțe în locul lor virtutea și sfințenia, să ne mântuiască din sclăvia diavolului, sbiciuind tot ce era de sbiciuit, ștergând lacrimile orfanilor, sormanilor și văduvelor, arătând lumii un drum cu totul nou, pe care până atunci nu a mers nimenea: *Drumul care duce la cer, la mântuire sufletească prin credință în Dumnezeu, virtuți și fapte bune, — vestindu-le tuturor:*

„Cela-ce vine după mine va avea viață de veci și se va mântui”.

Dar’ oamenii îmbuibăți în desfrnu și fărâdelege nu au ascultat glasul chemării lui. Ridicat-au mâinile lor păcătoase asupra Fiului lui Dumnezeu, ’l-au prins, ’l-au bătut și schinuit și ’l-au răstignit pe cruce. Dar’ toate acestea numai de aceea le-au putut săvârși oamenii, pentru-că așa a voit Dumnezeu în nemărginita lui înțelepciune. De o parte pentru-că numai prin moartea pe cruce a Mântuitorului

nostru s’a putut face destul dreptății dumnezești vătămăte prin păcatele noastre, — de altă parte pentru-ca să se arete atotputernicia lui Dumnezeu, se vadă lumea mărirea și gloria dumnezească prin învierea Mântuitorului nostru.

Căci a 3-a zi după-ce Mântuitorul nostru a fost răstignit, cu dumnezească putere a înviat triumfând asupra morții. Sfintele lui învățături propovăduite prin rostul apostolilor au cucerit lumea întreagă, păgânismul cu fărâdelegile lui au dispărut, luându-’i locul creștinismul cu credința lui sfântă în D-zeul cel adevărat, și în locul batjocurilor și bățăilor celor-ce-’l răstigniau pe cruce — azi lumea întreagă pornită pe calea mântuirii, cu sfințenie prăznuiește această sfântă zi, cântându-’i osana celui-ce a înviat din morți, alungând noaptea păcatului, rădărindu-ne soarele credinței.

Christos mântuitorul nostru a triumfat și ziua aceasta sfântă e sărbătoarea măreței sale învingeri.

E bine să gândim în această sfântă și mare zi și la soarta noastră și la lupta ce noi o purtăm.

Luptămu-ne și noi în contra aceloră, cari desprețuind învățăturile creștinești, asupresc pe alții și se îngrășe din sudoarea altora, luptămu-ne și noi pentru libertate și dreptate — și făcându-o asta nu facem altă decât luptăm pentru învățătura lui Christos și în contra aceloră cari o nesocotesc și desprețuiesc — căci și Christos pentru adevăr a luptat.

Sunt multe și mari pedecile ce ni-se pun, și prigonirile la cari suntem expuși în lupta pentru adevărul sfintei noastre cauze, dar’ multe și mari au fost și pedecile puse în calea creștinismului și totuși le-a învins.

Lupta noastră e sfântă și dreaptă și în lupta aceasta a noastră noi încă vom eși, mai curând ori mai târziu, învingători. *Credincioși am fost sfintei noastre biserici totdeauna, păzită-am legea și datinele strămoșești, fost-am oameni cu frica lui Dumnezeu, iubindu-ne patria și alipindu-ne cu credință de tron, și Dumnezeu bun și îndurător fiind nu va uita pe cei-ce sperează întru dînsul.*

În vremuri triste și în necazuri, când dușmanul se pare, că ar fi ajuns deasupra noastră, să nu ne perdem curajul.

Nu se părea oare, că păcatul ar fi triumfat, când Mântuitorul nostru era răstignit pe cruce, și cu toate acestea cât de sublim a strălucit soarele adevărului prin învierea lui Christos?!

Învingătoare se va înalța și cauza noastră înspăimântându-se dușmanii de strălucirea ei, atunci când vor cugeta că au scăpat de noi.....!!

Dar’ să ne lăsăm conduși de patimă în aceste zile sfinte, nici chiar față de dușmanii nostri.

Să ne înseninăm inimile și cugetele și să ne rugăm cătră prea bunul Dumnezeu pentru ajutor în lupta noastră pentru adevăr.

Să prăznuim aceste mărețe zile ale învierii cu vrednicie, ca vrednici să fim de ajutorul lui Dumnezeu.

Ear’ noi cu bucurie și nădejde în viitorul cauzei noastre sfinte dorim scumpulor nostri cetitori sărbători fericite, salutându-’i cu salutarea cerească:

Christos a înviat...!

„*Naționalitățile*”. Sub acest titlu a eșit în Budapesta o cärtică ungurească, scrisă de Láng Lajos, vicepresidentul camerei deputaților. Cuprinde două prelegeri politice științifice și o introducere despre politică. După cum se vede din broșură, Láng Lajos pare menit a pregăti publicul maghiar pentru gândul, că dualismul s’ar pute susține și cu o Austrie federalizată (în care să domnească înfrățirea de popoare) în care ar fi la putere Slavii. De altă parte tinde a întări credința Ungurilor, că stăpânirea maghiară ar fi stând pe temelii mai tari, decât cea a Nemților din Austria, care se prăbușește, dacă nu s’a prăbușit până acum.

Se vede, că guvernul află de lipsă a răspândi prin oamenii sei, cum e și Láng, credința, că stăpânirea maghiară e tare și nu se clătină.

Da, o fi pe — hărție.

Causa noastră în delegațiuni. În luna Maiu se vor întruni în Pesta delegațiunile, adică trimisiile (delegații) parlamentelor din Viena și Pesta, pentru de a pune la cale lucrurile comune ale Ungariei și Austriei, cum sînt bună-oară cheltuelile comune, afacerile din afară etc. cari privesc întreaga monarhie. În ședințele delegațiunilor va veni la rînd și cauza noastră ardeleană. „Patria” din Bucovina are știre, că bar. Vasilco a luat la alegerea sa de delegat al Bucovinei însărcinarea, de a vorbi în delegațiuni în cauza ardeleană.

Naționalitățile în Austria. Am dat știre, că în parlamentul vienez se va alege o comisiune de 48 membri cu menirea de a regula prin lege legăturile de limbă și naționalitate în Austria. În această comisiune va fi ales și un deputat român din Bucovina.

Acum ni-se mai vestește și o broșură românească în această afacere. „Patria” din Bucovina scrie următoarele:

„Drept „ou roșu de Paști” publicul va primi o broșură interesantă, care se ocupă cu deslegarea afacerii limbilor în Austria. Pot destăinui, că această lucrare va isvorî din *peana unui Român fruntaș*, care deși nu ia parte activă la politică, totuși urmărește cu interes și pricepere rară dezvoltare a lucrurilor din Austria”.

Dela frați.

În țările din apusul cult al Europei se ridică euvințe pentru cauza noastră în cari se osândesc prigonirile, ce noi îndurăm din partea stăpânirii maghiare. Pentru noi aceste cuvinte sunt încurajatoare, căci în fiecare cuvânt, ce se rostește în cauza noastră este o schinteie de adevăr.

Dacă aceste cuvinte ne încurajază la lupta pentru câștigarea dreptului poporului nostru, cu atât mai mult ne mângâie ceea-ce vorbesc și fac pentru noi dulcii nostri frați din România.

Își au și ei necazurile lor, căci nu e ușor lucru, ca o țerișoară mică să-și fie cumpetul între două mari împărății mărginașe, cum e Rusia și împărăția noastră Austro-Ungaria. Dar frații nostri din România au dovedit că sunt la locul lor; prin muncă și prin vitejie ei au câștigat cinste pentru întreg neamul românesc.

Cinstea aceasta se resfiră și asupra noastră, cei apesați și oropsiți de stăpânirea crudă și tirană, pe care siliți suntem a o susține din banii nostri și pentru această cinste mulțumitori le suntem

lor, cari sunt liberi și-și pot desvolta puterile.

Și mulțumitori le suntem și pentru ceea-ce fac și vorbesc pentru noi, căci vorba și încurajarea lor e dulce, e vorbă și încurajare de frate.

Cetitorii știu, că frații nostri și mai cu seamă tinerimea din România a ținut în mai multe rinduri întruniri, susținând dreapta noastră cauză și vestejind faptele nevrednice ale stăpânitorilor nostri.

Acum săptămâna trecută s'a vorbit în cauza noastră în camera României; a vorbit frumos și însuflețitor vestitul poet și scriitor, deputatul *Barbu Ștefănescu Delavrancea*.

El a criticat în cameră purtarea primului ministru al României, *Sturdza*, care după părerea multora nu se interesează indetul de cauza noastră.

Și vorbind despre cauza noastră a adus laudă vrednicilor nostri luptători și cu deosebire presidentului partidului nostru național, dlui *Dr. Ioan Rațiu*, arătând în cuvinte alese, cum acest stegar a luptat de un jumătate de veac și luptă neînfrânt și azi pentru drepturile poporului român.

Dl Delavrancea atinge unele din prigonirile și suferințele noastre și ne arată pe dl *Dr. Rațiu*, ca un caracter, pe care trebuie să-l urmeze ori-ce Român și între aplausele deputaților citează vorbele presidentului nostru, cari le-a zis, când a intrat în temniță la Seghedin: „Aștept momentul în care oasele mele vor putezî în temniță”, și „din cenușa mea va eși biruitoare cauza noastră”.

Vorbirea dlui Delavrancea, în care a ridicat cauza noastră și a osândit purtarea dlui *Sturdza* față de noi, a fost ascultată cu mare luare aminte și la sfârșit a fost viu și lung aplaudată.

1848.

— Cronica anului. —

Brașov, 6 Aprilie.

„Gaz. d. Tr.” scrie: „Scrieri private ne avizează, că în unele comitate prorupseră turburări iobăgești, ear' în altele și anumit în Bihor (comitat mare cât un principat, locuit de Români foarte mulți) se produce o reacție armată a foarte numeroasei nemeșimi în contra legiurilor dietale. Mii de nemeși armați porniră către Pesta; se crede însă, că doar' D. Kossuth îi va domoli”.

Blaj, 6 Aprilie.

De când a fost *Iancu* și cu colegii sei aici, Blajul ferbe. Mai ales tinerimea din seminar, clericii, sunt cuprinși de un entusiasm nespus. Profesorul *A. Pumnul*, cel mai iubit de către clerici, a scris o proclamațiune calduroasă pentru a îndemna pe Români să vie la Blaj, la *adunare*.

Alecuișu, 9 Aprilie.

Ieri d. a. au sosit aici doi clerici din Blaj, *Vasilie* și *Ilie Moldovan*, cari vestesc oamenilor lucruri nouă și însuflețitoare. Încă pe câmp, în apropierea comunei au dat în vorbă cu țeranii și le spuneau, că are să înceteze iobăgia și să fie liberi. Când au ajuns în sat ei erau însoțiți de mulțime de țărani, veseli de cele auzite, și au intrat ca în triumf la părintele paroh *Molnar*. Aci la casa parochială în curând s'au adunat sute de oameni, aproape satul întreg. Clericul *Vasilie Moldovan* li-a citit o proclamațiune ce o adusesse dela Blaj și li-a explicat-o provocându-i ca pe Dumineca Tomei să vină cu toții la Blaj, unde va fi mare adunare românească. Oamenii cu promis cu drag.

Pesta, 9 Aprilie.

O gloată de oameni în număr ca de zece mii se adunase pe la 5 ore după amiază la curtea muzeului național spre a vedea pe doi deputați poloni din Galiția. Acei bărbați se despărțiseră din trupul deputației galițiane care mersese la Viena cu cele 16 puncte și veniră spre a provoca pe patrioții Ungariei, ca să le ajute și ei la restaurarea statului polon. Deputații erau îmbrăcați în costum de gală polonesc, cuvântară însă în limba ger-

FOIȚA.

Christos a înviat.

Christos a înviat
Și este Domn prea sfânt,
În ceruri e împărat
Și rege pe pământ.

Christos a înviat
În ceruri e mărire,
Pământul e mișcat
Și plin de fericire.

Christos a înviat
Și moartea a murit,
Căci acu-i veninat
Christos i-l-a zdrobit.

Christos a înviat
Și prin a sa înviere
Iadul a sfărîmat
Și nu mai e durere.
Christos a înviat
Și bucuria-i mare

Ce nouă ne-a lăsat
Prin a sa înviere.

Christos a înviat
Și tot creștinul-adevărat
Ne 'ntimpină, zicînd:
Christos a înviat.

De *Dumitru Iridon*, sergent în Viena.

Poesii populare.

Din Târnova.

Culese de *Ioan Voinea* croitor.

Frunză verde de tulou
De ce cauți mândruță rău,
Ori cauți rău de dorul meu,
O-i bărbatul tău urît,
De-i bărbatul tău urît
Ea ștricul, leagă-l de gât
Și te du cu el la tîrg,
Și strigă din gura mare
Omule meu e de vînzare,
Și cine-ți va da un zlot
Tu să-l dai cu ștric cu tot.
Foaie verde floricea
De-un zlot nu vei căpeta,

Cine 'ți-o da o para
Să plătească funia,
Să-l dai mândro și așa,
Să-l dai la preț cât de mic
Numai să-ți iai alt voinic.
Mai bine mândro să mor
Decît să port al tău dor.
Cine dorul meu nu-l crede
Nu mai calce iarbă verde,
Cine dorul meu nu-l știe
Nu mai poarte pălărie,
Că toată lumea-i cu dor
Și spun că li mai ușor,
Dar' dorul meu nu se știe,
Că nu-i dor ca dorurile
Să-l mai spargă vînturile,
La mine nu-i dor ușor
Numai chiar moarte de om.
Pîn' eram de nu iubeam
Seara mă culcam durmeam,
Dar' acum de când iubesc
M'aș culca nu m'odinesc
Că tot la mândra gîndesc.

mană și după altele încheiară așa: Noi ne cerem dela Austria drepturile: dacă însă aceleași nu ni-s'ar da, suntem prea gata a muri toți, sau a ni-le recâștiga cu puterea armelor. — Un june ungur le dade răspuns în limba polonă zicându-le: Noi voim a fi frați cu Polonii, ca cu o nație, care pentru libertate își versă sângele în atâtea războaie crunte. Noi suntem gata a tinde Polonilor ajutor spre recâștigarea libertăților. Să trăească Polonia, care de va vrea Dumnezeu peste puțin va deveni liberă, independentă! Poporul încă propuse într'un vivat cutrierător. — Cu acest prilej se vorbiră multe și pentru sancția pragmatică întrebându-se, dacă Ungaria ar fi datoare sau nu, a suferi ca regimentele ei să fie întrebuite spre apăsarea libertății în Veneto-Lombardia. Cei mai mulți strigară, că nu s'ar cuveni. (»G. de Tr.«)

Bănat, 10 Aprilie.

Românii Bănăteni pe lângă atestarea loialității lor către coroană, convinși că naționalitățile nu se mai pot nimici, decât numai întârziă în cultură, stau gata a pretinde: 1. Restaurarea Bănatului timișan, cum a fost până sub M. Teresia. 2. Desfacerea celor 3 episcopii populate cu Români, de către metropolia Carlovitului. 3. Dreptul de a-și alege episcopii și metropolii prin deputați preoți și mireni. 4. Un fond al clerului. 5. În toate școalele limba română ca limbă de propunere, ear' limba diplomatică a Ungariei va avea catedră la fiecare institut românesc. 5. Sinod anual bisericesc. 6. Ștergerea calugăriei și dreptul de a alege episcopi și dintre preoții de mir, însurați și neînsurați (»Gazeta« nr. 26).

Brașov, 10 Aprilie.

»Sieb. Wochbl.« salută emanciparea Românilor de pe *fundus regius* și zice: »Așteptăm că ei vordeveni cu cuvântul și cu fapta frații noștri, și eșind din separatismul lor de până aci se vor alătura la noi. Prin aceasta conviețuirea noastră de mai multe veacuri împreună a câștigat o nouă legătură.

Trei-scaune, 12 Aprilie.

Azi s'a ținut congregațiunea. La 8 ore sala era îndesuită. Un steag tricolor maghiar, emblema *unui*, s'a adus cu pompă dela un comerciant, între cântecele lui Petöfi, și s'a arborat la balcon. Neîncăpând publicul în sală adunarea s'a ținut în piață, deși ploua. După desbateri înflăcărâte s'a enunțat uniunea necondiționată cu Ungaria, conchetea dietei, etc...

Din Moșnița.

Culese de Vich. Golefi, econ. în Moșnița.

Cine strică dragosti dragi

Care-i corbii carnea 'n fagi

Și oasele prin copaci.

Cine strică dragosti dulci

Care-i corbii carnea 'n nuci

Și oasele prin butuci.

Cine ne-o stricat pe noi

Pe noi mândro, amândoi,

Aibă casa cucului

Și odihna vântului.

Că nici cucul n'are casă,

Dar' nici vântul țeară-aleasă,

Să n'aibă haznă de boi

Nici de staulul cu oi.

D'asa-mi cântă cucul, mie

Să-mi las mândra cea dintâie,

Când treci bade p'ingă noi

Pune clopote pe boi

Să te aud din război.

Brașov, 12 Aprilie.

În ședința magistratului numeroși comercianți și cetățeni români, în frunte cu avocatul Ioan Brân, au cerut, printr'o lungă cuvântare românească, în numele întregii populațiuni române, ca să fie aleși 2—3 senatori români, în comitet să se facă nouă alegeri și jumătate din locuri să fie ocupate cu Români, în garda cetățenească să fie primiți toți cei-ce au casă, pentru-că altfel națiunea română e prea puțin reprezentată. Sașii iritați au pretins să-și dea cererea în scris. Românii denegând au eșit demonstrativ din sală. Au urmat scene agitate. Sașii sunt indignați de pășirea Românilor. »S. Woch.« îndeamnă pe Români să nu se lase seduși de »amăgitori și agitatori nemernici«.

Pojon, 11 Aprilie.

Ziua sancționării legilor votate de dietă. La 10 ore înainte de amiază a intrat în sala palatului primațial Regele însoțit de palatinul și de miniștri. La intrare a fost viu aclamat din partea publicului. Archiducii Francisc Carol și Francisc Iosif au luat loc pe galerie.

În liniște sărbătorească a urmat apoi predarea legilor sancționate de Regele, cu care ocaziune Regele a rostit în limba maghiară următoarele:

»Fidelei mele națiuni maghiare îi doresc din inimă fericire, căci în aceea-mi aflu și a mea fericire. Ceea-ce spre ajungerea aceleia a poftit dela mine: nu numai am împlinit, ci întărite prin cuvântul meu regal, prin aceasta ți-le predau ție, iubite nepoate, și prin tine întregi națiunei, așa, cum în fidelitatea căreia inima mea află cea mai mare mângâiere și fericire«.

Iernuț, 11 Aprilie.

Vasilie Moldovan sosi aici, spre a vesti adunarea dela Blaj. Vestea veni câteva zile înainte, adusă de cancelistul român Vas. Vesprianu, din Dateș. Moldovan intră la canturul Ioan Seucanu, unde era și preotul Lazar. Ambii știriciau curioși noutățile din Blaj. Pe când povestiau, vre-o 40 țărani, Români și Unguri, se adunară în curte așteptând să le vorbească.

Preotul Lazar le ceti proclamațiunea și li-o tâlmăci. Moldovan le țină o scurtă cuvântare.

Foaie verde pup de crin

Spune-mi mândro când să vin,

Că s'aseară-aș fi venit

Rele vorbe-am auzit.

— Să nu vii tu de cu seară

Când stau dușmanii pe-afară,

Ci vină la miez de noapte

Când dușmanii dorm pe moarte.

Vino bade Sâmbătă

Pe un fir de cânepă,

Bărbatul mi dus la moară

Cadă peatra să-l omoară,

Dar' nu veni pe la gură

C'am un câne rău de gură,

Și s'o pune de-o lătra

Și dușmanii s'or seula,

Ci vino prin grădiniță

Pe la mândra prin porțiță.

București, 13 Aprilie.

Înainte cu 2—3 zile s'a lățit vestea, că au înaintat 6000 Turci la Silistria, 4000 la Nicopol și 4000 la Ruscuc. După altă știre ar fi gata să intre în țeară 4 reg. rusești de husari și 4 de cavalerie.

Astăzi vine noutatea, că Rușii au trecut deja Prutul în Moldova. Prințul ar fi primit o ștafetă. Plecarea grabnică înainte cu 3 zile a consulului rusesc Kotzebue, se aduce în legătură cu acest fapt. Îngrijire și nedumerire pretutindeni.

DIN LUME.

Războiu sau pace?

Va fi războiu sau pace între țeara Spania și Statele-Unite din America? — așa se întreabă încă și azi toți, de oare-ce nici până acum nu s'au isprăvit neînțelegerile dintre aceste două țări.

În săptămâna trecută s'au petrecut două lucruri de însemnătate în învălmășeala întâmplărilor. Anume Spania a pus capăt dușmăniilor de pe insula Cuba, dând celor răsculați de acolo *armistițiu* (înțelegere de lupte). Prin aceasta Spania a voit să îndestulească încâtva cererile Americanelor.

Deodată cu aceasta s'a înaintat congresului (adunării deputaților) american adresa presidentului Mac Kinley, în care se arată starea lucrurilor. În această adresă se arată, cum Statele-Unite au trebuit să întrevie pentru Cubani și au scopul a pune capăt dușmăniilor dintre Spania și Cubani. Spre acest scop presidentul cere a fi însărcinat de congres, ca în cas de trebuință să poată folosi puterea armată a Statelor-Unite. Adresa a fost dată comisiei treburilor din afară, ca să o studieze și se facă propunere adunării.

Așa stau acum lucrurile și înarmările se continuă în amândouă statele, de oare-ce nu se știe că se va pute ține pacea ori va începe războiul.

Omorul dela Cosma.

Am dat știre în nrul trecut, că sbirii poporului, gendarmii, au pușcat earăși în Români, în satul Cosma (lângă Teaca).

Eată ce ni-se scrie privitor la această întâmplare:

»În 4 Aprilie avea să fie asentarea. Ficiorii își petreceau, în 3 Aprilie n., la cărcima din sat. Printre ei erau, ca de obicei, prietenii candidaților de ostași, părinții lor și alți oameni mai vîrstnici.

Deodată se pomenesc cu gendarmii între ei; ba gendarmii încep a-i bate. Ficiorii fug din cărcimă, unii pe ușă, alții pe ferestri...

Unul însă, Marcu Petrea, indignat de brutalitatea gendarmilor s'a luat la vorbă cu gendarmii.

Acestia l-au palmuit și l-au jîrdănit. El a prins o sîcure și i-a amenințat. Gendarmii i-au luat sîcurea din mână. Atunci ficiorul a strigat:

»Haidati, fraților, că mă omoară gendarmii!«

Unii ficioni au alergat cu foc într'ajutor, și au aruncat cu pari în gendarmi.

Acestia, din violenție, s'au prefăcut că fug. Junii s'au luat după ei și mai cu curaj și i-au petrecut până în capul satului.

Aci gendarmii au puscat. Un ficion a picat mort la moment, altul e rănit de moarte.

Aceasta e descrierea întâmplărei. E de însemnat însă ce spune corespondentul, martor ocular, cu privire la felul cum sunt pușcați ficionii, jertfe ale gendarmilor.

Cel mort a fost puscat la depărtare de 25 pași. *Un glonț l-a lovit în spate (!)* și i-a eșit prin pantece. Alt glonț l-a lovit în *ceafă* și i-a eșit prin nas.

„De aici se vede — zice corespondentul nostru — că ficionii nostri au vrut să fugă dinaintea gendarmilor, dar' aceia fiind Unguri, și noi Români, nu au cruțat viața bieților ficioni“.

*

Nouă jertfe ale barbariei, depuse la răvașul prigonirilor și suferințelor noastre.

„Slugă la dârloagă“.

Așa numește Românul pe acela, care se pune în slujba unui tândală și ticălos, și îl ajută la vre-un lucru. Așa trebuie să numim și noi pe mai mulți Români din jurul Bistriței, cari săptămăna trecută s'au înhamat la carul stăpânirii ungurești, ajutând și ei Ungurașilor și Jidovilor, să-și urnească din nămol.

Lucrul stă astfel: Alegătorii sași din Bistrița și jur au luat poziție împotriva deputatului lor dietal, *Fluger*, cerând să ese din partidul guvernamental, din prilejul votării legii pentru maghiarisarea numelor de comune. Alegătorii unguri și jidovi din Bistrița au conchemat o altă adunare, în care să-și voteze încredere deputatului. Și acum, ce să vezi? Ca ei să nu fie prea puțini au chemat la adunare și Români și dintre acestia mulți au luat parte și alături cu Ungurii și Jidovii au iscălit un protest împotriva Sașilor și au banchetuit cu aceia împreună. Aceasta e o ticăloșie și ea își ajunge culmea în aceea, că la „pistrița adunătură“ n'au luat parte numai țărani de ai nostri, ci și inteligență; *preoți și învățători*, cari bine au știut despre ce e vorba și sunt cu atât mai mult de osândit.

Corespondentul nostru a observat acolo pe următorii:

Vasilie Nașcu, preot, Ioan Timariu, preot, Grigorie Șuteiu, învățător, Stefan Timariu, învăț. pens., toți din Bêrla, Mihailă Pop, învăț. pens. din Sântioana, Gerasim Bojor învățător în Nușfalău, George Morariu, învățător pens., N. Hordoan, învăț. în Bileag, Timiș, învăț. în Nețiu, Aurel Groză, învăț. în Măgeruș, Toncean, învăț. în Cusma, Grigorie Talos, învăț. în Ardan, Stefan Floriță, învăț. pens. în Șieu,

Vasilie Onigaș și George Todoran, învăț., Mihailă Puntea, învăț. pens. în Monor, Romul Cincea, învăț. în Gledin.

Unora dintre acestia le-am făcut impuțări la fața locului — zice corespondentul nostru — dar' fără de nici un rezultat, de oare-ce sunt cu totul tîmpiți. Pentru ei a se amesteca cu toate zdrențele de Ovrei, nu e rușine! Pentru ei a da mână de ajutor celor mai mari dușmani ai nostri, ocărnuirei și Jidovilor, nu e rușine. Ba, ce e mai mult, merg înainte cu pildă rea, înșelând și pe bunii nostri țărani a se duce alături cu aceia cari îi împilă, prigonesc și batjocoresc.

Înfierând cum se cuvine fapta acestor „slugi la dârloage“, vom arăta mai pe larg în un număr viitor, pentru-ce alegătorilor români nu le este iertat a se pune în slujba acelor, cari spriginesc ocărnuirea de azi și că făcând aceasta, păcătuiesc și-și fac rău lor înșiși.

SCRISORI.

Representanți mameluci.

Petravasila, în 4 Aprilie n. 1898.

Stimată Redacțiune!

Comuna noastră *Petravasila*, e o comună curat românească, numărul locuitorilor se urcă la 7000, dintre acestia sunt vre-o 13—15 familii Sârbi, vre-o 8—10 familii Nemți și vre-o 4—5 familii Unguri, acești din urmă totislujași la comună; *Fidovi* har Domnului nu avem nici unul în comună.

Dar' cât sunt de puțini Ungurii la număr, în frunte cu notarul Knoll (Neamt), totuși tremură de frica lor 7000 de Români. Ei sunt mai mari în comună. Ei împart toată averea comunei după placul lor, ei de ei își ridică plățile (salarele), ei de ei își votează remunerații, ei de ei votează ajutoare în bani pentru scopuri și fonduri maghiare, ori de câte ori vine porunca dela comitat, ori dela fibirul nostru, vestitul Kajtar, ei de ei votează sume mari să bată cuie în steagul milleniului unguresc din Pesta, sub așa numitul steag al „libertății“, — dar' să fim bine înțeleși, ei, Ungurașii poruncesc acestea, ear' reprezentanții comunei, *vitejii nostri mameluci*, aceste toate le implinesc, fără-ca să gândească că-i va bate Dumnezeu pentru aceasta; cu o vorbă zis ei, domnii nostri Ungurași joacă halaripul pe spinarea bietului Român după placul și pofta lor, dureros e însă că cu dinșii dimpreună joacă și judele comunal, care spre rușinea noastră se chiamă cu nume românesc Simeon Secheșanu.

Ca se poată cetitorii a-și face o închipuire despre reprezentanții nostri, vouă spune aci numai o întâmplare:

Notarul nostru Knoll când s'a ales avea o plată de 600 fl. la an și un scriitor, azi are 1200 fl. plată la an, și doi vicescritori și încă doi scriitori, a căror plată încă se urcă la 200 fl., afară de altele ce le mai dă comuna, votate toate de reprezentanți. Reprezentantii nostri — afară de câțiva — votează ori-și-ce, după datina lor mamelucească și cu arvălacuri. Plugarul nostru acasă e flămând, n'are nici mălaiu, rupturos, sărac de și capul îi intabulat cu datorii, notarul nostru, cu soția, copiii și cu servitoarele se duce la Abazzia și pe la Fiume și mai știe Dumnezeu pe unde.

Și la aceste toate poporul nostru tace, e mut și orb, nu vede cu ochii deschiși, și întreaga reprezentanță comunală afară de părintele *Neagoe* și dintre economi amintesc pe *Ilie Zăria*, joacă cum domnii le fluieră ciardașul; și oare de ce să nu joace cojocul pe placul domnilor când ved că joacă și revereanda părintelui *Petru Murgu*, căci acest preot român mai bătrân ca părintele Ioanichie Neagoe, toate ar face, numai domnilor nu s'ar împotrivi. A nu face ce poruncește fibirul Kajtar, este o nebunie pentru dînsul, dar' a lua parte la prânzurile date de notarul în cinstea vestitului fibir, aceasta îi este o onoare și cum nu, când la mai marele satului este chemat la prânz, și numai d-na preoteasă și cocosna lui se pot duce la „iauzen“ (ojină) la doamna notăreșită. Trist lucru, dar' adevărat.

Și acum ca vîrf la faptele lor nevrednice, domnii nostri reprezentanți au mai schimbat și numele comunei, se înțelege de sine că și aceasta s'au făcut la porunca fibirului Kajtar, pe care domnii nostri reprezentanți l-au ales de cetățean de onoare al comunei. Din 10 comune ale cercului Alibunari, numai reprezentanții nostri au fost atât de mameluci, să facă una ca asta. Onoare voaș, dl. reprezentanți. Mergeți numai tot așa înainte, că apoi după moarte veți găsi ușa raiului și pe sf. Petru cu brațele deschise.

Cu data de prima Aprilie comuna noastră e înșchimbată în „Român-Petre“, una însă totuși ne mîngăie — afară de reprezentanți — că domnii cei dela putere nu și-or ajuns scopul dorit, adică din *Petravasila* — se facă „Péterfalva“ — ci au făcut-o „Român-Petre“, care cuvînt grăit de poporul nostru este „Român-Petre“, și că am ajuns la acest nume din urmă putem mulțumi dlui *Dr. Andresi*, medic comunal.

Îmi țin de datorință a observa, că la adunarea în care s'a schimbat numele comunei părintele Ioanichie Neagoe era greu bolnav, și prin urmare nici nu a luat parte la adunare.

În 3 l. c., când judele a publicat că numele comunei e schimbat, atunci mulțimea de popor adunată, nemulțumită de acest fapt, murmură, întrebând de jude, că de ce au făcut una ca aceasta, ear' el tăcea ca peștele în apă, și nici cu un cuvînt nu răspunde poporului din a cărui sudoare trăește.

Ear' acum după-ce am descris sincer numai a suta parte din năzdrăvăniile ce se fac în comuna noastră, din partea domnilor aduși de străini și plătiți de noi, vă puteți închipui ce fel de soarte are sormanul plugar — acasă la el.

O că dulce ne mai este libertatea și traiul în fericita țeară ungurească!!!

„Geotin“.

Despre comune.

Dările (aruncurile) comunale.

Când comuna nu-și poate acoperi cheltuelile din venitele averei comunale, poate arunca *dare comună* asupra locuitorilor și proprietarilor din comună. Aruncarea dărei se face după darea directă de stat, ca dare suplinitoare, numai rar de tot se pot introduce și astfel de dări, cari statul nu le cunoaște.

Dările comunale se pot întrebuița spre ori-ce scop comunal și pot chiar să

întreacă dările de stat. În multe comune din țeară darea comună e mai așa de mare ca și cea de stat, ba în câteva comune e chiar și mai mare ca cea de stat.

Dările comunale nuse aruncă totdeauna după același fel de dare directă, ci se ia în vedere aceea, că cine are folos după dare și numai aceea se pun sub dare, cari totodată trag și folos după-ce plătesc. Legea spune următoarele:

În comunele mici și mari ca și în orașele cu consiliu:

a) cheltuelile de administrație, ce interesează în asemenea măsură pe fie, care locuitor, se aruncă după: darea pe pământ, darea pe casă, darea pe venit, darea institutelor îndatorate la socoteală publică, darea pe băi (mine), darea pe interese după capitale și darea pe rente;

b) cheltuelile în interesul posesiunii de pământ se aruncă numai pe darea pe pământ;

c) cheltuelile, cari nu pot fi înșirate în cele 2 clase de mai înainte, precum cheltuelile pentru poliția din lăuntru și pentru siguranța obștească se pot arunca asupra tuturor felurilor de dare directă înșirate mai sus — afară de darea pe venit, ce o plătesc arăndașii deșerturilor după această arândă.

Împotriva hotărîrilor reprezentanței, prin cari se statorește temeiul de drept și măsura dărilor comunale, se poate apela la adunarea comitatului, ear' de aici la judecătoria administrativă (§ 33 art. XXVI. din 1896).

Nu sînt datori a plăti cheltuelile împreunate cu paza câmpului acei proprietari, cari nu trag folos din ele și se îngrijesc singuri în treaba asta.

Darea de stat a zilerilor s'a șters în anul 1883, dar' în astfel de comune unde scutirea de dare a zilerilor ar pricinui o scădere mare în darea comună, școlară ori comitatensă, comuna poate hotărî, ca zilerii se plătescă dare comună după plata de muncă. Darea aceasta a zilerilor nu poate fi mai mare decât plata pe o zi de lucru (după-cum o statorește comitatul) san mai mare decât jumătate din cea mai mică sumă de dare, ce se plătește în comună.

Suma de ajutoare pentru căile ferate de interes local, cum și felul de aruncare, se hotărăște de reprezentanță pe calea bunei înțelegeri. Hotărîrea e a se aproba de comitat și după aceea de guvern. Hotărîrea trebuie publicată și pusă în 15 zile spre vedere publică la casa comună; contra ei poate apela ori-care locuitor sau posesor din comună.

În orașele cu consiliu se poate îngădui arunc comună și pe dările indirecte, se iee taxe, bani pentru loc și vâmi, și se introducă chiar și dări nouă, pe cari statul nu le-a întrebuințat.

Nu plătesc dare comună după plățile sau pensiunile lor slujbașii de stat, oficerii, slujbașii jurisdicționali (comitațenși), învățătorii poporali și în comune mici și mari notarii. — Deasemenea nu plătesc nici preoții după acele venite ce le au numai după oficiul de preot, ce-l poartă în cutare parohie.

Primarii (juzii) comunali nu se pot cinsti cu scutirea de dare comună (hot. minist.). Casele libere de dare de stat, nu sînt libere de dare comună sau de școală (ord. minist.)

Aruncarea dărei comunale se îndeplinește de organele comunei (notar, perceptorat în orașe), contra cărora se poate apela la comitetul administrativ, ear' de aici se poate apela la judecătoria administrativă (§ 34 art. 26 din 1896).

Darea comună se stringe deodată cu cea de stat.

După dările comunale nu se plătește camătă de întârziere (ord. minist.)

Victor Onișor.

Din București. Statua lui Eliade.

— Vezi ilustrația. —

În fața palatului Academiei se află în București trei statue: în mijloc statua marelui Domn Mihail Viteazul, care e la mijloc, ear' de două părți sînt statuele a lor doi învățați mari ai Românilor, cari au redeșteptat România și au întemeiat cele dintâi școli naționale.

Una e statua marelui dascăl George Lazăr, ardelean de-ai noștri, ear' cealaltă e statua lui Eliade, mare învățat și scriitor. Ilustrația noastră ne înfățișează pe aceasta din urmă. Eliade e făcut în poziție, cum obicînuia el a ține cuvîntări și învățături către ascultătorii sei.

PARTEA ECONOMICĂ.

Nutrirea albinelor primăvara.

Stuparul priceput lasă de cu toamnă miere îndeajuns pentru albinele din fiecare coșniță, ca să nu fie silit a ajuta primăvara. Cel-ce lucră astfel, rar va avea prilejul de a se plînge că 'i-au perit stupii de foame; nu tot așa se întîmplă cu cei-ce scot prea multă miere toamna. Acestia pot să fie cu tot dreptul îngrijați de iernarea stupilor și ușor o pot păți chiar și în Aprilie, dacă nu vor a le da ajutorul de lipsă. De aceea cu prilejul cercetărei, de care am vorbit în alt număr al foii noastre, vîzînd că e lipsă de miere trebuie să le dăm fără întîrziere. Mai potrivită e miera păstrată în faguri cu căsulii astupate, adecă așa cum îi scoatem toamna din coșniță și de cari stuparul totdeauna trebuie să aibă în rezervă. După-ce 'i-se descoper căsulile, fagurul se așează seara pe un tăier (farfurie) și cu acesta sub coșniță; ear' albinele peste noapte duc miera în fagurii lor. Dimineața la toată întîmplarea se ia tăierul cu fagurul, ori s'a cărat miera din el ori nu, pentru-că dimpotrivă li-se dă prilej albinelor din alte coșnițe de a deveni răpitoare. În altă seară li-se poate pune din nou acel fagur, dacă ar mai fi rămas miere în el, sau cerînd trebuința alt fagur cu miere.

În coșnițele mobile, adecă în cele de scîndură se pune un fagur sau doi cu miere dîndărătul celorlalți; aici merge lucrul mult mai ușor.

În lipsa fagurilor cu miere în celule (căsulii) astupate e bună și miera feartă cu puțină apă, curățind spuma ce se formează în timpul ferberii și apoi în stare călduță, după-ce am pus pe deasupra bucățele de paie spre a nu se îneca albinele, li-se dă în tăiere.

Fiind fagurii numai până la jumătatea unei coșnițe de nuiel, pentru a sta tăierul cu miere aproape de faguri se pune sub el o cărămidă, care în timp ceva mai rece e bine să fie încălzită, căci cu chipul acesta se îndeapnă mai bine la ducerea mieri.

În lipsa mieri se amestecă 3 părți de apă cu 5 părți de zahăr galbin, ferbîndu-se până s'au făcut întocmai ca miera și curățind și cu acest prilej spuma de pe deasupra. Această amestecătură se dă în stare călduță și întocmai ca și adevărata miere. Umblînd cu miere, se avem mare grijă, ca să nu rămână urme de ea pe poliță, în jurul coșniței sau prin stupină, pentru-că cu chipul acesta foarte ușor pot deveni albinele răpitoare, lucru de care trebuie să ne ferim.

Îngrășeminte.

Cultivat an de an chiar și pământul cel mai bun dela un timp începe a nu mai da roade de ajuns și în urmă devine aproape sterp. Și e lucru foarte firesc, pentru-că plantele spre a pute crește au lipsă, pe lângă apă, și de o mulțime de alte materii din pământ și din aer. Împrumutând aceste materii plantelor, pământului 'i-se slăbește puterea roditoare, care trebuie înaltă în mod meșteșugit îngrășându-l. Aceste, de altfel, sunt lucruri cari le știe ori-care plugar și dacă le-am pomenit la acest loc, am făcut-o numai pentru o mai bună pricepere a celor ce urmează.

Materiile cu cari se îngrășe pământul sânt: gunoiul de vite, de cai, de oi, de porci, materiile din privăzi (de om) și găinațul, cari întrec pe toate celelalte soiuri de îngrășeminte, pentru-că conțin în sine toate materiile de lipsă la nutrirea plantelor.

Îngrășeminte bune sânt și: compostul, varul nestins și marga, de cari poporul nostru n'a ajuns încă să facă întrebuințare. Și cu atât mai puțin a făcut până acum întrebuințare de așa numitele îngrășeminte industriale sau comerciale (gunoiul măiestrit), cari în alte țări se folosesc în mare măsură.

Aceste îngrășeminte sânt de trei soiuri și anume: îngrășeminte bogate în azot, îngrășeminte bogate de fosfor și îngrășeminte bogate în potașe. Azotul, fosforul și potașa sânt trei materii neapărat trebuincioase pentru creșterea plantelor; ele se află și în gunoiul de vite și acesta e cu atât mai bun, cu cât aceste materii se află în măsură mai mare.

I. Îngrășemintele bogate în azot sânt:

1. *Nitratul de Chili* este un fel de sare albă, care se scoate din pământul Americii de mează-zi, de unde se duce și se vinde în toată lumea. E bun pentru spicoase, cucuruz, cânepă, napi de zahăr ș. a. El se dă pământului în măsură mai mică și deodată cu sămânța. Se folosește și ca îngrășământ pentru holdele cari au suferit de ger peste iarnă.

2. *Guano*, care se aduce din Oceania, este de culoare brunetă și e un gunoiu de mare preț.

3. *Guano de lilieci* și *guano de pește*, sânt două soiuri de gunoiu earăși îndestul de bune.

4. *Făina de sânge și carne* se găsește din rămășițele animalelor tăiate s. p. coarne, copite, vine, muschi, sânge ș. a., cari mai cu seamă în orașele mari se află din belșug pe un preț mic.

5. Sânt fabrici, cari adună un fel de materie numită *amoniac*, bun ear' pentru îngrășarea pământului.

II. Îngrășeminte bogate în fosfor sânt:

1. *Oasele*, cari pentru a pute fi întrebuințate, se prefac în făină, cenușe sau cărbune de oase. Aceste sânt bune mai cu seamă pentru spicoase, fiind de ajuns 6—800 chlgr. pe un hectar.

2. *Osteolite și coprolithe*, ce sânt un fel de petri, cari în unele locuri se află în mare măsură. Aceste se măruntesc și pregătesc anume în fabrici și după aceea se vând, folosindu-se la îngrășarea pământului.

3. *Apatite, fosforite*. Aceste se scot din anumite minerale foarte răspândite, se prelucră și numai după aceea se pot întrebuința la îngrășarea pământului.

4. *Sgura lui Toma* se produce cu prilejul topirei ferului, alegându-se fosforul în formă de făină, numită după născocitorul ei — Toma și bună, îndeosebi, pentru rovinile și mlăștinile secate și pentru fânațele umede.

III. Îngrășeminte bogate în potașe sânt:

1. *Cenușa*. Potașa este o materie neapărat de lipsă pentru toate plantele și se află în cenușa ce rămâne din arderea ori-cărei plante. Cea mai bună este cenușa de lemne și de paie. *Cenușa de cărbuni de peatră* și de pământ n'are aceeași bunătate și putere ca cea de lemne și de paie.

2. *Funinginea* încă se întrebuințează la îngrășarea pământului.

3. *Feldspaturile*, cari sânt un fel de petri, conțin multă potașe.

4. *Sărurile de Stassfurt și Caluj* vin înainte sub deosebite numiri, așa: *car-nalita* albă și roșie, *kainita*, *kieserita*, *sylvina* ș. a., cari se scot din pământ, vînzându-se pentru întrebuințarea lor la îngrășarea pământului și la deosebite industrii (meșteșuguri).

5. *Praful și noroiul* de pe strade și drumuri, amestecat cu balegile de vite încă este un bun gunoiu mai cu seamă pentru fânațe.

6. *Noroiul din bălți* încă se întrebuințează în multe locuri pentru îngrășarea pământului; dar' unde el a stat mult timp sub apă, e de lipsă, se se lase mai îndelungat la soare, căci în felul acesta, prin lucrarea aerului, ploii și a soarelui, îi crește puterea de lipsă la îmbunătățirea pământului.

7. *Sarea* deasemenea face bun serviciu la unele plante s. p. la spicoase, la cânepă, pe livezile umede ș. a.

9. *Ghipsul* se folosește la înmulțirea roadelor de lăptărie, trifoiu, legume ș. a., pe cari se împrăstie — bine măruntit — dimineata. Ghipsul se folosește și în grajd și pe grămada de gunoiu pentru a împede cașirea amoniacului din acelea.

Toate soiurile de îngrășeminte, despre cari s'a pomenit aici, se împrăstie pe locuri cu mașini anume. Cu privire la în-

trebuințarea acestor îngrășeminte din partea plugarilor nostri nu ne putem aștepta la cine știe ce lucru mare în cel mai apropiat viitor; pentru-că de o parte ele sânt scumpe în asemănare cu gunoiul de animale, de altă parte pentru-că nu le are mai la îndemână și ele nici nu întrunesc toate însușirile cari le întrunește gunoiul de animale. Pentru-că pe când acesta conține materii uzotoase, fosforoase, de potașe ș. a. în o măsură potrivită, pe atunci gunoierile artificiale conțin numai câte una din materiile numite; astfel că numai cu una din acele îngrășeminte pământul nu se poate direge nici-odată așa de bine ca cu gunoiul de animale. Pe lângă acest neajuns se mai adaugă și reul că unele se amestecă cu năsip, pământ ș. a. materii, cumpărând cu chipul acesta pe bani materii cu totul nefolositoare.

Din cele expuse până aici am pute trage învățătura, ca cu gunoieri măiestrite să facem mai întâiu numai probe. Să cercăm adecă și cu un fel și cu altul pe toate soiurile noastre de pământ: pe deal și în vale, pe locuri năsipose și lutoase, la locuri de arat și fânațe, la vii și pomi, la legume și flori. Vîzînd apoi că cutare și cutare îngrășământ unde și cum isbutește mai bine, putem să lucrăm și în mare, știind că „*ce ved ochii, crede inima*”. Până atunci însă să ne nisum a produce gunoiu mai mult și mai bun; ceea-ce se poate ajunge numai prin introducerea în economie a plantelor de nutreț, ca lăptăria, trifoiul ș. a., pentru-că numai cu chipul acesta vom ajunge la nutreț din destul, putînd astfel să ținem și vite mai multe și mai bune și producînd totodată și bucate din belșug.

Numai dându-i pământului hrană îndestul de bogată, ne va pute da și el, nouă și animalelor noastre roadele dorite.

Robi neștiinței.

Cel mai mare și mai primejdios dușman al omenimei a fost și este, fără îndoială, *neștiința*. O scurtă și fugitivă privire a întâmplărilor din timpul trecut și din cel de față ne va lămurii pe deplin.

Cei dintăiu oameni timp îndelungat n'au știut ce sânt *hainele*, nici *locuința* și nici alte o miei și o sută de trebuințe; leagănul omenimei — raiul — fiind în țări pururea calde, unde nu e iarnă, nici frig, nici geruri, oamenii puteau trăi și goli și fără case, acoperiți numai cu cerul. *Hrana* încă nu le va fi făcut multă bătaie de cap; pentru-că în țările calde, mai la tot pasul și în ori-ce timp se găsește ceva pentru omorirea foamei.

O atare viață a oamenilor celor dintăiu — fără haine, fără case, fără vite și fără nici o economie, cu un cuvînt viață de sălbatici, în istorie se numește viață fericită, pentru-că — se zice — cu cât mai puține trebuințe are omul, cu atât mai puține griji și prin urmare mai

multă liniște, odihnă și pace a trupului și sufletului. O fi!

Dar' în zilele noastre și pe locurile aceste, unde iarna ține o jumătate de an, nu e chip și mod de a trăi fără îmbrăcăminte, fără locuință și alte nenumărate lucruri neapărat trebuincioase; acum „pânea cea de toate zilele” se agonisește cu multă trudă. De altfel, în cele din urmă, toată munca și zoala bietului om se reduce la: a avea ce să mănânce, cu ce să se îmbrace și unde să locuiască. Ear' pe viitor, cu înmulțirea oamenilor, acoperirea acestor trebuințe va cere încordări tot mai mari și lupta pentru traiu va deveni din ce în ce mai grea și mai anevoioasă.

Pentru lupta aceasta crâncenă a viitorului însă o rază de nădejde pare a se ivi în sufletele oamenilor, dându-le tărie pe calea cea colțuroasă, care duce la izbândă și raza aceasta de nădejde se cuprinde în știința și cultura cea adevărată, cari trebuie să 'și-le însușească fiecare om. Odinioară era iobăgie și asupriri pentru poporul de rînd, bine și îndestulare pentru boierii poporului. Acel rău însă ține și acum, numai în altă formă. Și azi sînt o seamă de oameni, cari o duc bine, căci au de toate; dar' pentru cei mai mulți se pregătește un rău mult mai mare ca în trecut. Lipsele și datoriile oamenilor cresc din an în an și, pare-că, și bătaia lui Dumnezeu încă însoțește aceste rele. În atari împrejurări grele toți dorim o ușurare. Unii, cum sînt țărani maghiari, se reșcoală în contra celor bogați, vrînd să le împărțească averile și astfel se fac ei altă rînduială, pentru-că ei cred, că cu chipul acesta își vor ușora necazurile și greutățile. Alții sînt earăși purtați de alte gânduri fără căpătăiu, cari n'au dus și nu vor duce la bun sfîrșit.

Și ce facem noi Românii? Noi nu ne rîsculăm, ci răbdăm; poate-că sîntem de credință că „cel-ce răbdă până în sfîrșit se va mîntui”. Dar' nici așa nu e bine; pentru-că, vrînd să ajungem la o soartă mai bună — și aceasta o voim negreșit, — avem o mulțime de datorințe, una mai mare și mai sfîntă ca cealaltă, între care în locul întăiu vom pune: *învățătura și creșterea bună*, pe urma căroră va urma *bunăstarea* și astfel fericirea nației noastre.

Fără învățatură mai multă de carte nu putem nădăjdui la o îmbunătățire a economiei noastre; ear' a purta încă mult timp economia în modul cum se poartă azi, este a ne primejdui viitorul. Numai știind și fiind în stare a scoate prin munca noastră înzecit mai mult din pămînt, vom pute ține de aici încolo pas cu lumea, care înaintază în ruptul capului, pe noi lăsându-ne departe în urmă. Semne ale înapoierei noastre aflăm la tot pasul mai în fiecare comună românească:

preoți, învățători, notari și alți fruntași, cari nu-și împlinesc după cerință unele din cele mai de căpetenie datorințe; de unde urmează, că școala e mai numai cu numele, gradina școlară și ale economilor nu sînt cultivate cu pomi nobili și legume, față de îmbunătățirea soiurilor de animale domestice (de casă) și față de economia câmpului peste tot nu se urmează cu o mai înțeleaptă chibzuire; lipsesc *tovărășile economice*, menite a înlesni cumpărarea mașinilor neapărat trebuincioase, lipsesc în sfîrșit.... — cine ar pute să înșire toate câte lipsesc?

Am pute să mergem mai departe, arătînd lipsa cea mare de meseriași și negustori români, a căror loc îl țin străinii, ear' noi și copiii nostri sîntem siliți a flămînzî, a ne îndestuli cu un traiu ca vai de el sau a lua lumea în cap. Dar' ajungă cele zise până aici.

Și din atîta putem să ne încredințăm de nou, că multe-cele apasă, fără milă asupra neamului românesc și mare număr de neajunsuri ne ocolesc. Ear' pricina acestor lipse și neajunsuri zace — trebuie să o recunoaștem — în noi înșine, în *neștiința noastră*, care ne pune pedecel felurite de câte-ori încercăm să facem un paș înainte pe calea înaintării.

Neștiința o putem asemăna cu un lanț greu, care ne ține legați de mâni și de picioare, fără a ne lăsa să facem deplină întrebuințare de ele; se poate asemăna cu un întunec nepetruns, în care orbecăm și care nu ne îngăduie un mers repede spre ținta dorită, ci ne silește să-i rămănem robi și în această stare ticăloasă să-i slujim și să 'i-ne închinăm.

De aceea am zis la începutul acestui articol, că cel mai neîmpăcat dușman al omenimei a fost și este neștiința. Dar' ea va fi și în viitor cel mai hotărît dușman al tuturor aceloră, cari nu vor alunga-o cu un cîas mai înainte.

Și tocmai de aceea zicem cu sfînta scriptură și la acest loc: „*Să ne lumînăm simțirile*” și „*Luminează-te, luminează-te noue Ierusalime!*”

În lumina cunoștinței noastre, întunerecul se va topi ca ceara de fața focului și cu perirea lui robi neștiinței nu vom mai fi.

APRILIE.

Povețe economice.

În luna Aprilie sîmănăm cucuruz (păpușoiu), hrișcă, grâu, sîcără, trifoiu și âănepă și punem cartofi. Udă bine pomii sădiți de curînd. Plivește și sapă școala de pomi. Grăbește cu altoirea pădureților, ca să nu întărzii. Răsădnițele cu acoperiment se descoper toată ziua, ba și peste noapte, dacă nu e temere de îngheț. Să începe lucrul în viie. Sfîrșește cu săditul viilor noue. În lipsa de ploaie udă grădina de legumi. După sf. George vitele,

se scot la pășune. Întoarce grănele și, ca să le mîntui de gîrgărițe, pune lăna neșpalată în apropierea coșurilor de grâu, căci amirosul ei le alungă.

De-ale vremii.

Aprilie frumos, Maiu viforos. Aprilie umed aduce roadă și binecuvîntare. Gîndacii din Aprilie îngheață în Maiu. Negura din Aprilie, la răsărit și mează-zi, e semn bun. De tună în Aprilie, nu te mai teme de ger. Aprilie frumos, înseamnă vară furtunoasă.

Ce este alcoolismul.

Doctorii dau numele de alcoolism otrăvirei cu alcool și cu beuturi alcoolice.

Numim otravă ori-ce lucru care — odată ce a intrat în trupul nostru — sub formă de beătură ori de mîncare, naște turburări felurite, unele mai puțin primejdioase, altele mai mult, ba unele producînd chiar moartea.

Alcoolul este otravă?

Da, alcoolul este otravă. El produce turburări grele în corpul nostru, lovește și puterile trupesti și mintea noastră. El nu lasă pe om să meargă drept, ci îl face să șovăiască și să cadă. Din pricina alcoolismului omul are tremurături. Alcoolul face pe om nebun și criminal, îl împinge să ucidă chiar pe ființele pe cari le iubește. Cine se otrăvește cu alcool ajunge slab de minte, timpit, adevărat dobitoc, ori și mai rău decît dobitoacele. Ba este un lucru și mai grozav. Dacă ar lovi otrava numai pe omul care bea, îndată-ce ar muri el s'ar isprăvi... Alcoolul însă face ca copiii omului care bea să fie bolnavi, schilozi, să aibă boala copiilor, ori să fie timpiti sau criminali.

Eată pe scurt ce este alcoolul. Să vedem acum cum se face?

Alcoolul, sau cum zicem mai de obicei spirtul, se găsește în toate beuturile fermentate, el este esența (puterea) acelei beuturi.

Cea mai obicînută din aceste beuturi fermentate este vinul.

Vinul se face din struguri, pe cari îi călcăm și-i punem la teasc. Mustul ce ese de aci se pune în vase, și acolo dela sine începe să fearbă. Ferberea aceasta se zice în știință fermentațiune și toate beuturile cari ferb se zic beuturi fermentate.

Ferberea aceasta sau fermentațiunea dă naștere la două materii:

1. Una gazoasă, adevărat cum este aerul. Ea se chiamă pe limba științei acid carbonic. Acest acid carbonic se numește așa pentru-că are același efect ca și gazul ce ese din mangal, care ne poate omori, dacă ne închidem într'o odaie unde se nu între aer. Prin urmare acidul carbonic este otrăvitor....

2. Altă lichidă (curgătoare) care este alcoolul puterea vinului.

Va se zică vinul este o materie fermentată și alcoolică.

Tot așa este: vinarsul, licuorul, romul, coniacul, șampania, ș. a.

Să ținem dar' minte aceste: beuturile fermentate au alcool și alcoolul ne poate otrăvi.

(Din „Albina”).

T.

„Teușana“.

— Convocare. —

Subscripții membri fondatori ai înființării societății comerciale pe acțiuni „Teușana“ în Teiuș, — în înțelesul hotărârii din 24 Octombrie 1897, adusă pentru subscrierea capitolului fundamental — invită prin aceasta în înțelesul §-ului 154 al legii comerciale pe toți subscriitorii de acții la

adunarea constituantă

care se va ține în Teiuș, la 19 Aprilie st. n. a. c., la ora 1 d. a., în localul școlii de fete.

Obiectele puse la ordinea zilei sânt:

1. Raportul cassarului provisor despre rezultatul subscrierilor.

2. Decisiunea asupra constituirii sau neconstituirii societății comerciale.

3. Eventuale propuneri.

Teiuș, în 3 Aprilie 1898.

Alex. Velican, Stefan Crișan.

advocat.

Știri economice.

„Bihoreana“. „Gazeta“ scrie: Dela Oradea-mare primim știrea, că prospectul întemeietorilor noului institut de credit și economii, ce are să se înființeze acolo, a avut un rezultat din cele mai frumoase. Numărul acțiunilor subscrise a trecut până acum cu vre-o 200 peste numărul plănit întâiu. Listele de subscriere încă nici nu s'au înapoiat toate, și se prevede, că vor sosi încă subscrieri cel puțin pentru 200 acții. În vederea acestora e foarte probabil, că fondatorii vor ridica capitalul social la 250.000 fl. (în loc de 200.000 fl., cum s'a prevăzut în prospect). Mulți dintre subscriitorii au plătit dela început suma întreagă a acțiunilor subscrise, așa că noua bancă va pute să înceapă lucrările cu un capital disponibil de mai multe zeci de mii de florini. Mercuri după Paști fondatorii se vor aduna la Oradea pentru a stabili statutele și a se înțelege asupra constituirii. Adunarea generală de constituire se va ține, probabil, în 12 Maiu n. c.

Reuniune de consum în Sasca-montană. Românii din Sasca-montană au pus și ei la cale înființarea unei *asociațiuni de consum*, care se va numi „Comoara“. În 19 Aprilie n. se va ține adunarea de constituire.

„Auraria“. Ni-se scrie: *Abrud*, 31 Martie n. Astăzi s'a ținut adunarea generală a institutului de credit „Auraria“. Capitalul social e de 30.000 fl., fondurile de rezervă 42.000. Profit curat 12.803 fl. 80 cr. Depuneri spre fructificare 240.376 fl. 72 cr. Cuponul se plătește cu 10 fl. Spre scopuri de binefacere s'au votat: „Casa națională“, 1 rată 250 fl. „Reuniunea femeilor române“ 250 fl. „Casina română“ 100 fl. „Petru Maior“ 25 fl. „România-Jună“ 25 fl. Biserica din C.-Gârbău 20 fl. Biserica din Albac 25 fl. „Reuniunea de agricultură“ Sibiu 20 fl. Convictul din Lugoș 25 fl. Mănăstirea din Prislop 20 fl. Fondul școlastic gr.-cat. Sibiu 15 fl. Pomul de Crăciun al reuniunii femeilor române din Abrud 50 fl. În sumă totală 825 fl.

Din viața lui Stefan-cel-Mare.

Povestea lui Stefan-Vodă și a credinciosului seu Nourăș.

Stefan-Vodă era evlavios, nevoe mare. Dar' nu avea evlavie de aceea mincinoasă și înșelătoare; ci era înșuflat de adevărata iubire către cele sfinte și drepte. Căci cine ca dînsul toată isprava lucrărilor lui Dumnezeu o da? Cine mai mult asuda ca să nu lase nimic dintr'acele, ce ome-neasca siliată ar pute face? Când era trebuință de sfat bun, gata era pe al tuturor a-l asculta. Când era de folos graba, somnul nu-l ținea, odihna nu-l încălcea, sbura ca o pasere. Ear' la îndrăzneală de ajutor, viața nu-și cruța, cu sabia în mână pe însuși moartea înfrunta. Așadar' cu picioarele de-apururea pe peatra ajutorului de sus, maselele vrășmașilor sdrobia.

Pentru aceea la fiecare isbândă ce făcea, ridica în lauda Domnului câte o biserică sau mănăstire. Ear' din toate mănăstirile, acea care îi plăcea lui mai mult era mănăstirea Putna. Acolo puse el de ridică niște palaturi frumoase; și când în timp de pace trebile Domniei îi da câte puțin repaus, acolo se ducea de-și mai îndulcea amarul acestei lumi mincinoase.

Aici în fața lui Dumnezeu și în liniștea sufletului cugeta și născocia la planuri pentru fericirea dragei sale Moldove. Și totuși nici aici nu scăpa de ispite; căci eată ce i-se întâmplă într'una din zile pe când se afla în răgaz într'această mănăstire:

Stefan-Vodă avea pe vremea aceea, în casa sa, pe lângă alți curteni, și pe un tinăr, anume Nourăș. Acesta era foarte frumos la față, și voinic de vorbia o lume de dînsul. În luptă era totdeauna alături cu Domnul seu, și nu voia nici-odată să se lase mai pe jos decât dînsul în viteză. Era vioiu, știi, numai spirit, grăia minunat și știa să-și dobândească dragostea tuturor. Pe lângă acestea mai avea și un vers ângereșc. Pentru care Stefan-Vodă îl iubia cât un lucru mare, și adesea îl pune să cânte. Se culca într'o cameră cu dînsul, și ori încotro se ducea, era nedeșlipit de el.

Curtenii ceialalți, cum sînt curtenii, îl pismuiau și-i purtau sâmbetele ca să mi-l răpue. Gurile bârfitoare ziceau că este fiu din flori al lui Stefan-Vodă.

Și fiindcă pismașii lui Nourăș nu știau cum să-l ponegrească înaintea lui Vodă, ei scormoniră că ar fi îndrăgostit cu Doamna, ce-și luase Vodă, și cântau vreme cu prilej să mi-l prăpădească. Când într'una din zile, vine un pismătăreț și spune lui Stefan-Vodă, că Nourăș moare de dragoste după Doamna, și că dovada pentru această nelegiuire a lui o poartă în sîn, unde o va găsi, de va voi să-l caute. Pasă-mi-te Nourăș găsise chiar în acea dimineață prin grădină o năframă pe care doamna o perduse, și n'apucase încă să i-o dea. Stefan-Vodă, când auzi de unele ca aceste, se făcu foc și pară

de mînie, și se tulbură în suflet ca o fiară săgetată la inimă. Se pogori în grădină, întâlnește pe Nourăș care tocmai umbla să urce treptele palatului și îl întreabă ce are în sîn. Acesta, fără să se teamă de ceva, scoate năframa Doamnei din sîn și i-o arată. Stefan, nu zise nici un cuvânt, însă îi înfipse deodată hangerul în piept. Nourăș abia mai putu îngâna:

— Mor, Doamne, dară mor nevinovat. Pe cinstita față a Maicei Domnului, că spun adevărul.

Și căzu, gâlgăind sîngele dintr'însul ca dintr'o vacă.

Doamna văzînd pe Vodă întorcîndu-se din grădină, galben ca turta de ceară și cătrănit de supărare cum nu-l mai văzuse ea, îi trecu un fer rece prin inimă de frică, și temîndu-se a-l întreba ce are, se coborî repede în grădină pe o scară de din dos, unde nădăjduia să afle de ce este Domnul seu așa de mînios.

Acolo găsi pe Nourăș dîndu-și sufletul, cu hangerul înfipit în piept și cu năframa ei în mână. Se duse lângă dînsul, îl cercetă, socotind deocamdată că vre-un vrășmaș s'îl ucis. Când, uitîndu-se la hanger, îl cunoscu. Atunci înțelese totul. Nourăș nu putuse a-i răspunde nici un cuvânt.

Se vede că simțea ea în inima ei ceva pentru Nourăș; dar' el nu știa nimic, și o cîntea ca pe Doamna sa. Văzînd însă acel trupșor gingaș, scaldat în sînge și sbătîndu-se în ghiarele morții, se umplu de o jale nepovestită. Pe lângă aceasta, tremurînd și de asprimea Domnului seu, cu gând că nu vor fi crezute răspunsurile la întrebările ce-i va face Vodă, tulburîndu-i-se mintea, trase hangerul din inima lui Nourăș, și-l înfipse sieși și căzu grămadă peste dînsul. Stefan-Vodă pîtruns până la ficăți de mîhnire când îi văzu morți, porunci de-i îngropă chiar în locul unde își de-teră sufletul; ear' de păriș porunci de-l spînzură în poarta mănăstirii.

În loc de cruce, călugării le puse un mîsteacăn, care îndată și prinse rădăcină. La o sută de ani, un alt mîsteacăn se puse în locul aceluia pe care putregaiul începuse a-l roade. Și din veac în veac se schimbă mîsteacănul până în ziua de astăzi. Si aceasta se face pentru pomeneirea sufletelor lor, ca să nu se uite nevînovăția lor, și să nu rămăie cu țerina în gură.

Eată o pildă pe care toți oamenii ar trebui să nu o treacă cu vederea, dacă vor ca pacea și liniștea să desjuge la casa lor. Zavistiei trebuie să i-se strivească capul ca la un șerpe veninos de cum începe a i-l ridica. Zavistnicul și pismătărețul trebuie să ștersi de pe fața pămîntului, ca nici de nume să nu i-se mai pomenească. Cetăți tari, semînții numeroase și cugete fără prihană, au fost zdrobite de zavistie și de pismă și așa va fi până în veac. De aceea bine a făcut Stefan-Vodă de a poruncit să se spînzure pîrișul

Țeara-Noastră.

Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela Murăș
de
Silvestru Moldovan.
(Urmare).

Ocupațiunile Moților.

Ținutul Moților e muntos și văile înguste, ce se adâncesc printre coastele de dealuri, au pământ petros și puțin roditor. Aceasta e cauza, că economia câmpului este restrinsă. Păpușoiul (porumbul) nu se face decât la Câmpeni și la Bistra, în valea Arieșului, unde clima este mai moale. Ear' spre Găina sau pe la Albac și Scărișoara se prășește numai secară și ovės, mai puțin grâu, apoi cartofi etc. Natura locului a avisat pe Moț la alte ocupațiuni, decât plugăritul, care nu produce atâta, ca să-și poată îndestulă traiul. A trebuit deci să-și afle alte izvoare de câștig, cari să înlocuească slaba dărnice a pământului seu. Un izvor de traiu mai însemnat ca plugăritul, este *economia de vite*. În Munții-Apuseni însă livezile și locurile de pășunat nu se află în așa întindere, ca în alți munți de ai noștri, bunăoară, ca în munții Hațegului sau ai Țerii-Oltului. Cu mult mai mare și am pute zice covârșitoare extindere au pădurile, bogate în tot felul de arbori. Pădurile, cari în unele părți, mai cu seamă înspre munții Bihariei formează codri străvechi, abia atinși de securea distrugătoare, l-au îndemnat pe Moț a se folosi de bogățiile lor. Codrul »frate cu Românul«, care în timpurile de restricte a ascuns pe Moț în tainicul său sin, tinzându-i adăpost, i-a oferit totodată și izvorul de câștig cel mai de frunte. De aceea ocupațiunea principală a Moților a fost din timpuri străvechi și este și azi *lemnăritul, lucrul cu lemnul*. Moții fac ciubere, donițe, (cofe) cercuri, șindile, lemne de zidit ș. a. învățând meseria aceasta din tată în fiu. Mulți din ei sunt bărdași dibaci, cari clădesc din lemn turnuri de biserici, case și poduri foarte solide și trainice. De altcum satele se pot grupa în câțva după felul meseriei. Bistrenii, Câmpenarii și Sohodolenii sunt mai cu seamă bărdași (dulgheri); unii din ei fac case de lemn și le transportă descompuse la Abrud, în Zarand și alte locuri, unde le încheie și le clădesc. Albăcenii fac lemne de clădit: grinzi scânduri, lațuri, corni (caferi) etc. apoi tulinice, fiind vestiți tulinicari. În Certejea, Sécătura și în Bistra se fac cele mai multe șindile. Mai răspândită însă e fabricarea de vase, cu deosebire în Sécătura, Neagra, Scărișoara și pe Rîul-mic, în Ponorel și Vidre, dar' în măsură mai mică și în celelalte comune. Moții, cari lucră vase, se numesc *văsari*. Ei sunt totodată și negustori, de oare-ce ei înșiși își transportă marfa spre vânzare la țeară.

Văsarii își încarcă ciuberele, donițele, cercurile și alte manufacturi pe cai și cutrieră nu numai Ardealul, ci și o parte bună din țeara Ungurească și alte țări mărginașe. Acestia sunt dintre Moți cei mai cunoscuți locuitorilor dela țeară, cari îi numesc de obicei: *ciubărari*. Pe valea Arieșului și a Ampoiului, apoi pe Someș, pe Criș și pe alte căi, cari es din inima munților, întâlnim adese-ori caravane de Moți, ciubărari și cercutori, coborînd la vale și resfirându-se prin Ardeal, prin Bănat și până pe la Dobritin și Seghedin și în alte locuri. După-ce își cheltuiesc marfa, cumpără bucate, pe cari le duc acasă, după-cum ne arată cunoscutul cântec al ciubărarilor:

A plecat Moțul la țeară
Cu doniți și cu ciubară
Și cu teocuri de reșină
Să le dea pe fărînă,
Ca s'aducă bucatele
La copii și la muier.

În timpul mai nou, Moții restrînși în câțva în meseria lor de lemnărit, prin concurență și prin prigonirea stăpânirii, au început a îmbrățișa și alte meserii. În Câmpeni și jur se găsesc acum și meseriași români.

(Va urma).

CRONICĂ.

Ajutorul de stat dat preoțimei. Din părțile *Făgetului* ni-se scriu următoarele: Împărțirea ajutorului de stat, la porunca dlui ministru de culte, prin venerabilele consistoare, este pentru noi preoțimea o mare primejdie. Ceea ce mulți nu ar fi crezut, că se va întâmpla într'un stat constituțional ca Ungaria, unde în anul epocal 1848 s'a proclamat libertatea, egalitatea și frățietatea *pe hârtie*, totuși se întâmplă cu împărțirea ajutorului de stat. Nemulțumirea este generală cu privire la modul împărțirii a acestui ajutor. Spre a dovedi aceasta voesc a arăta forma după care s'au împărțit, în acești 3 ani din urmă mila statului maghiar, în protopopiatul *Făgetului*, diecesa Caransebeșului. Adecă s'a ales cam jumătate din preoțimea protopopiatului și li-s'a dat în anul 1895 cu puține excepțiuni câte 120 fl., apoi în anul 1896 tot la acei preoți li-s'a dat câte 142 fl. la fiecare, apoi în anul 1897 earăși la aceia câte 200 fl. la fiecare, până-când ceealaltă jumătate, un număr însemnat de preoți venerabili, în parochii după împrejurări slabe, cari își implinesc datorințele cu acum-pătate, propoveduind religiozitatea și moralitatea în popor, nu au fost pîrși nici-când, nici judecați de nici un for civil, nici condamnați de nici o autoritate, deci fără nici un motiv li-se deneagă ajutorul din partea dlui ministru — poate numai pe simpla denunțare a respectivilor notari cercuali, cari notari, ca să-și facă merite patriotice — ne denunță pe noi preoțimea și ne înfătoșează ca »răi patrioți«. Mai mare abus și nedreptate ca cum se întâmplă de present, cu împărțirea acestui ajutor, nu cred ca să se întemple nici într'un stat constituțional. Încheiu acest articol în nădejdea, că autoritatea noastră superioară va afla mijloacele potrivite spre vindecarea acestui rău, precum și pentru apărarea preoțimei, pe care stăpânirea civilă fără motive și dovezi o calumniază de nepatriotică numai ca să o poată prigonii și nedreptăți.

*
† Virginia Bejan. Din Bucovina ne-a venit trista știre, că iubitul și poporalul deputat al țăranilor români din Bucovina *Dr. George Popovici* a fost lovit de o grea pierdere, răposându-i săptămîna aceasta logodnica, d-șoara Virginia Bejan, cu care era să se cunună peste două săptămîni. Ne alăturăm și noi la durerea vrednicului deputat român.

*
Pentru marina și armata română. Încă înainte de închiderea sesiunii corpurilor legiuitoare din România ministrul de războiu va cere votarea unui credit de zece milioane de lei pentru marina de războiu. — În săptămîna trecută au sosit la București șese milioane de cartușe. Până acum magazinul cartușelor a fost în capitală, dar' în urma unei noue măsuri s'au întemeiat patru magazine pe lângă cele patru corpuri de armată. Cele șese milioane de cartușe au fost împărțite în părți deopotrivă celor patru corpuri de armată.

*
Episcopul Majlath și bibliotecile populare. Episcopul romano-catolic al Ardealului a adresat preoților din diecesa sa o circulară, prin care le pune în vedere, că în fața stăruințelor ministrului de culte și instrucțiune publică de a se întemeia prin comune biblioteci populare, preoții catolici trebuie să iee și ei poziție, ca nu cumva să i-se dea poporului cărți păgubitoare moralității. De aceea zice că preoții să stăruiască, ca să se

întemeieze în fiecare parohie și pe cât se poate și în filiale câte o bibliotecă poporală bună. Parochiilor mai sărace episcopul le dă în cinste dulapuri pentru biblioteci. — Bine ar fi dacă și preoții noștri s'ar apuca să întemeieze biblioteci în parochiile lor.

*
Furtuni, ploi și inundații. În zilele din urmă frumosul timp primăvăratie s'a schimbat deodată cu un timp rece împreunat cu furtuni și ploi. Timpul urit a băntuit în toată țeara, și prin ținuturile mai răci, furtunile au fost împreunate cu zăpadă. — Dar' nu numai la noi, ci după știrile ce ne sosesc, și în alte țări, precum în România tot astfel de vremuri urite împreunate cu ploi și furtuni au fost. În urma ploilor celor multe, rîurile în multe părți au inundat pricinuind pagube mari, cu deosebire în comitatul Aradului, unde s'au vîrsat apele Murășului și Crișului-alb. În toate părțile e temere de inundații. În România din mai multe județe vin știri îngrijitoare cu privire la inundații. Există mari temeri să nu se întemple și anul acesta nenorociri, ca acele din anul trecut.

*
Procesul de presă al lui „Bistritzer Zeitung“. Procesul de presă al ziarului săsesc „Bistritzer Zeitung“, care era să se țină la Cluj, mai înainte la 29 Martie, apoi la 5 Aprilie a. c., s'a amînat din nou pe timp nehotărît.

Foaia săsească din Bistrița publică interesante amănunte asupra procesului ei. Asume redactorul ziarului cât și tipograful au cerut în scris amînarea pertractărei pusă pe ziua de 20 Martie, alăturând o adeverință dela doctor, că sînt bolnavi. Cererea lor până la 29 Martie n'a fost luată la rînd de tribunalul din Cluj, ceea-ce ei n'au știut. Neînfrîșnându-se la pertractarea finală, tribunalul a amînat pertractarea și a poruncit totodată, ca tipograful și redactorul foii să fie prinși. În 29 Martie d. a. jud-le instructor a mers cu doi medici în locuința redactorului foii și la tipograf și i-a prins pe amîndoi.

Cei doi arestați, după-ce advocații lor îndeșert au cercat a dobîndi liberarea lor, au fost duși în închisoarea ordinară. Advocatii lor au cerut prin telegrame adresate președintelui tablei și ministrului de justiție nimicirea judecării nedrepte. Arestații au petrecut noaptea în închisoare, ear' dimineața au plecat, însoțiți de gendarmi, la Cluj, unde au fost predați tribunalului și arestați, de unde abia în ziua următoare au fost lăsați liberi.

*
Pe cale greșită. Din Zabalți ne scrie un corespondent al nostru, că acolo au fost mai mulți substituiți de învățători și acestia s'au purtat bine și au făcut spor, pentru-ce poporenii de acolo le și sînt mulțumitori. Acum este unul, cu numele P. B. care la început asemenea s'a purtat bine, dar' mai tîrziu a început pe o cale greșită, părăsind școala cu zilele și lăsînd în locu-i câte un copil mai mare. În o săptămîna a ținut școală numai o zi, perzîndu-și vremea cu lucruri nevrednice. Îl întrebăm ce spor va face cu băieții și ce capăt va ave această purtare?

*
Dar bisericesc. Din Șmig ni-se scrie: Onorata doamnă *Rafila S. Țifrea* din *Seliște*, a dăruit la sfînta noastră biserică greco-orientală din comuna Șmig, un feșnic cu trei lumini în el, pe pistol în altar, în preț de 16 fl. v. a., pentru care îi dăm cea mai frumoasă mulțumită. *Ioan Istrate*, cantor.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ ni-se vestesc următoarele: În una din şedinţele ultime ale comitetului s'a luat cu plăcere act despre rezoluţiunea onorabilei direcţiuni a institutului de credit şi economii „Albina“ din Sibiu, conform căreia numitul institut de astă-dată n'a putut considera cererea Reuniunii pentru un ajutor bănesc, de oare-ce suma destinată spre acest scop a fost eshauriată, dar' direcţiunea pune în vedere, că dacă Reuniunea va aranja în toamna a. c. o *expoziţiune locală industrială*, nu va întârzia a vota Reuniunii un ajutor în contul cuotei din anul viitor. În consecuenţă comitetul a luat hotărîrea de a lucra de pe acum, pentru pregătirea lucrărilor tinătoare de expoziţie. Comitetul speră, că Reuniunea în privinţa aranjării expoziţiei se va arăta tot la înălţimea, la care fusese în 1892, când s'a aranjat prima expoziţie de acest fel. — Fondul creat pentru *ajutorarea văduvelor şi orfanilor meseriaşilor români din Sibiu*, s'a alimentat în timpul din urmă cu 6 fl. contribuinţa prin dl Victor Tordăşianu, president al Reuniunii, în memoria decedaţilor vrednici români Aurel Suciu, avocat în Arad şi Dr. Petru Cioranu, medic în Sibiu. — Numărul membrilor ajutători ai Reuniunii creşte zi cu zi. În timpul din urmă au fost trecuţi între membri d-nii Iosif St. Şulăţiu, jude r. în pens.; Dr. Liviu de Lemeyi, ref. şcolar; Dr. Nic. Vecerde, avocat; Berthold Frenztz, cofetar; I. Schneider, croitor; d-na Ana Florea; I. Mih, presbiter; D. Câmpăan, arhivar-protocolist; Vasile Pop de Harşianu, adv.; Ilarie Chendi; Leontin Simonescu, secretar metrop.; Leontin Puşcariu, funcţ. de bancă; Gustav Mätz, arhitect; Ioan Coltofean; Emiliu Vasilichi, comercianţi; Vasile Dan de Apşa, cand. de avocat. Spre orientarea celor interesaţi comitetul vesteşte, că Reuniunea s'a strămutat locuinţa în *Sirada Urezului* nr. 14 (etai).

Din Cunţa. Privitor la cele publicate sub acest titlu în „Cronica“ nr. 9, că preotul din Cunţa I. P. ar fi luat dela o păreche de miri pentru două atestate de botez 8 fl., dl părinte Ioan Petraşcu ne scrie, că aceasta e un neadevăr şi calumnie dela un răuvoitor al seu.

„Eu adeverez — zice dînsul — cu comuna întreagă, că nu am luat pentru extrase sau atestate de botez dela miri nici un crucer, ci am luat taxa cununiei şi celorlalte funcţiuni premergătoare la cununie 5 fl. 20 cr., care taxe le solvesc părinţii sau mirii 4 fl., ear' naşul lor 1 fl. 20 cr. din cari se subtrag 35 cr. taxa arhiepiscopiei, 20 cr. taxa cantorului şi 10 cr. a crâşnicului, ear' restul de 4 fl. 55 cr. e taxa parohului, care am primit-o întotdeauna ca paroh de când sînt în parochia Cunţa şi până astăzi. Alte taxe la cununii şi pentru alte scrisori nu am primit dela nime.

„Adeverez şi aceea, că răuvoitorul, deşi poate-că cele-ce le-a trimis la redacţie, le vor fi subseris mai mulţi la influenţa dînsului şi a rachiului, cu care adese-ori se foloseşte, au învăţat pe oameni, că pentru cununie s'au plătească vr'o câţiva cruceri, până la 1 fl., dar' numai dacă vreau, că doară taxa protopopilor şi a popilor dela cununii s'a şters. Din aceste cetitorii pot judeca de ce crezământ sînt vrednice cele publicate despre mine în nr. 9 al *Foii Poporului*.

„Societatea pentru fond de teatru“, al căreia sediu este acum Braşovul, îşi va ţine anul acesta adunarea gene-

rală la Haţeg şi încă după-cum este proiectat în sărbătorile Rosaliilor. Românii din Haţeg au început încă de pe acum se facă cele mai frumoase pregătiri pentru primirea adunării. Pentru aranjarea festivităţilor s'a ales un comitet sub presiul d'ui protopop T. V. Gheaja, vicepreşedinţi: vicarul Nicolae Nestor şi A. Bârsan. Fraţii dela Haţeg speră, că adunarea din acest an va fi una din cele mai succese şi mai bine cercetate.

Pentru maghiarisare. În zilele trecute s'a întrunit în Budapesta comitetul corpului dascălesc maghiar dela şcoalele civile din Ungaria. La propunerea preşedintelui Lad comitetul a primit să pornească o mare mişcare de maghiarisare printre dascălimea dela şcoalele civile. Toţi dascălii cu nume nemaghiare s'au provocati a-şi maghiarisa numele „în amintirea marilor întemplări dela 1848“.

Emigraţi în America. O nevastă slovacă din Crivania — Ungaria-de-nord, — emigrată în America a scris celor rămaşi acasă următoarea epistolă: „Noi nu ne mai reîntorcem în patria veche, ci ne vom aşeza definitiv aici. La toamnă vom veni acasă pe câţva timp, ca să vindem partea noastră de moşie. Noi, zău, rămânem aici, căci nu avem nici o poftă de a lucra în patria cea veche pe seama domnilor, de a răbda foame, de a mânca pâine din târîfe de lemne şi pe deasupra de a fi şi executaţi pentru dare“. — Această scrisoare nu are lipsă de comentariu.

Falsificatori de bani. Pustele Ungariei şi Ungaria-de-sud e cuibul falsificărilor de bani. În fiecare comună există bande cari se ocupă cu falsificarea banilor, cu deosebire a coroanelor şi a pieselor de 5 şi 10 cruceri. Cu mare isbândă falsifică şi bani sârbeşti, pe cari apoi îi imprăştie prin Sârbia. Până acum în decursul câtorva săptămâni, au fost prinse şi aruncate în închisoare vre-o 40 de bande de falsificatori de bani, constătătoare din mai multe ori mai puţine persoane.

O nenorocire. Între Sititelec şi Şumuş în 29 Martie d. a., 4 ore, în pădurea cea domnească s'a iscat un foc, adecă pârjol. Mergînd gornicii de pădure cu oameni se stingă focul, în mijlocul focului au sflat o femeie, care era muierea lui Teodor Chirilă, gornic de pădure la Şumuş. Femeia era mai moartă. Fiindcă ea a mers dela Sititelec la Şumuş şi a fost ameţită de beutură, cum a ajuns în pădure s'a culcat lângă cale în pădure şi focul a ajuns chiar pe la ea şi i-s'a aprins vestmintele şi aşa s'a ars. Ea a fost dusă cu căruţa la Şumuş, unde în cele mai mari dureri a murit în 31 Martie, lăsând după sine 3 prunci.

Circulaţia şi preţul bucatelor, mărfurilor şi vitelor în săptămîna trecută a fost:

Grâul s'a urcat în preţ în urma puţinelor cantităţi ce se mai află în ţeară. În ultimele zile ear' a scăzut cu ceva. În Budapesta s'au vinde cu 13—13.55 fl. per m. m.

Săcara în zilele ultime a scăzut în circulaţie, dar' preţul de 8—9 fl. se ţine încă.

Cucuruzul scade în preţ, căci oferta e mare şi cererile sînt puţine. S'au vinde cu 5—5.40 fl. per maja m.

Ovăşul se caută mult şi se plăteşte bine, cu câte 6—7 fl. Orzul e puţin căutat.

Zăharul în Budapesta s'au vinde cu 37.50 fl. (în căpăţini), 35.50 fl. (cristal), 36.25 fl. (pilé). Cafeaua s'au urcă în preţ.

Orezul asemenea s'au urcă în preţ.

Vitele cornute au preţ bun. Caii asemenea. Oile încă au suit în preţ. Numai porcii au preţurile de mai înainte.

Armenii din Asia-mică. După-cum arată raportul ministerului turcesc de interne, în decursul multelor războaie şi turburări, ale Armenilor din Asia-mică, au fost dărîmate 40 de biserici, nenumărate case şi au rămas 4000 copii orfani. Împuternicitul Angliei a înaintat o scrisoare guvernului turcesc, prin care cere despăgubire pentru supuşii englezi cari au suferit pagube prin turburările şi războaiele Armenilor.

„Albina“, excelenta foaie, care ese în Bucureşti în fiecare Duminică, are în numărul seu mai nou (nr. 26) următorul cuprins bogat: P. S. Episcop Silvestru: Scrisoare către un învăţător. — G. Coşbuc: Dulgherul şi Ferarul. — P. G.: Sărbarea Floriilor. — G. A.: Academia Română. — Biblioteci şcolare. — Eniu Bălceanu: Moş Ioan Talmier. — Un profesor: Universităţile rurale din Danemarca. — Foişorul lui Mavrocordat. — G. A.: Tolstoi. — G. C.: Kiselleff şi Mehedinţeanul. — Şloim şi Rabi. — Danţul şi urcarea dealurilor. — Informaţiuni ştiinţifice. — Sfaturi practice. — Conferenţele populare. — Act de mulţumire. — Adrese către redacţie. — întemplările săptămînei. — Informaţiuni. — Posta redacţiei.

Ilustraţiuni: Întrarea în Ierusalim. — Primii membri ai Academiei. — Tolstoi (portret). — Biserica sf. Gheorghe-Nou din Bucureşti cum era în 1838.

R Î S.

De-oi muri, 'mi-oi isbândi.

Un Țigan sărise și el într-o via, se fure o leacă de poamă; dar' Românul dracului era acolo și puse mîna pe el și.... trage-i și mai trage-i, și dă-i și mai dă-i... până se făcu Țiganul mort, atunci Românul îl aruncă ca pe o cârpă, peste gard afară.

După-ce se trezi Țiganul din bataie și se vîzu dincolo de gard, zise: „Fire-ar așa, și pe dincolo de Român,.... de frica mea s'a mutat și gardul... d'apoi lasă-l: nu-i scăpata lui cu atîta!... Off!... de-oi muri, 'mi-oi isbândi; de-oi trăi, balt-a rămîne!“

POSTA REDACȚIEI.

T. T. în P. Înștiințarea se publică. Din celelalte încă se vor publica unele, dar' nu toate.

X. în Turda. Mulțumită. În anul viitor se va publica.

A. I. Armă nu e iertat să porți și să te folosești de ea, decât cu stirea și învoirea primăriei, dacă ți-se dă drept. Fă deci mai întâiu arătare la primărie.

E. Silv-an. Nu se poate publica.

D. I. în Icl. Cărți pe așteptare nu putem da; procură-ți-le pe rînd. — În câte volume va apăre Ist. lunei nu se știe.

D. C. în Turda. Cumpără dela Rieger. Cere catalog românesc și-l vei primi gratis.

Abonent 6026. Pasaport poți să capeți numai în Braşov pe câteva zile, dacă ai vre-un cunoscut. Pentru bucate din România adresează-te d'ui George Zănescu în Braşov. Vezi „Foaia Poporului“ nr. 12 la știri economice.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș. Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Călinarul săptămânei.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. Paștilor.	răs.	ap.
Dum.	5 (+) SS. Paști	17 Anicetus	5 13 6 47
Luni	6 (+) L. Paștilor	18 Eleuterius	5 12 6 48
Marți	7 P. George Ep. Milit.	19 Antonia	5 10 6 50
Merc.	8 S. Apost. Irodion	20 Sulpitiu	5 8 6 52
Joi	9 S. Muc. Eupsichie	21 Anselm	5 6 6 52
Vineri	10 Tarent.	22 Lothar	5 4 6 54
Sâmb.	11 Muc. Antipa	23 Albert	5 3 6 56

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 6 Aprilie: Șomartin, Vinerea.

Marți, 7 Aprilie: Buza, Gilău, Jimborul-mare, Kő-Boldogfalva.

Joi, 9 Aprilie: Murăș-Ugra, Ugra (comitatul Tër-nava-mică).

Joi, 9 și Vineri, 10 Aprilie: Panciova.

Vineri, 10 Aprilie: Bercaș.

Sâmbătă, 11 Aprilie: Dobra, Moșna.

Duminică, 12 Aprilie: Ațel, Archita (7—8 tirg de oi, 9 tirg de vite), Macfalău, Mező-Erked. Ra-coșul-inf., Sâmbăta-infer., Sebeșul-săsesc, Turda, Galgó, (comit. Solnoc-Dobăca).

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“

de

George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 = șese florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Aceasta carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

ÎN

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagine, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Cele mai bine cunoscute

perfi de dinți, moi, de mijloc și aspre în toate prețurile, perfi de cap,

perfi de haine, de păr și de metal,

perfi de barbă,

[839] 6—

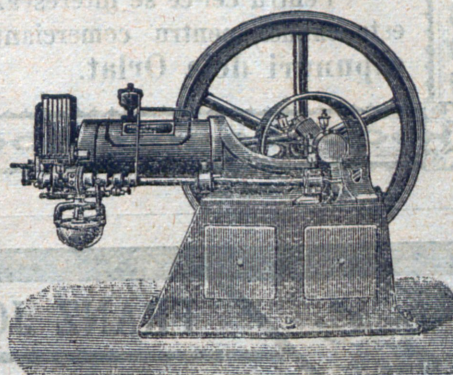
Pamalut pentru pudră

și alte mărfuri din firma renumit cunoscută **J. G. Kalb, Hanau** (Germania) se află la mine în masă mare în deposit și le pot recomanda ca de tot vrednice de preț.

Parfumeria Meltzer, (edificiul comandai de corp), strada Cisnădiei.

Daniel Meltzer jun., fabrică de săpun și lumini, strada Gușteriței nr. 25.

Benzinul este liber de dare în aplicarea industrială și la economia de câmp!

Langen & Wolf,

fabrică de motori cu gaz

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53,

recomandă renumitele în toată lumea

motore originale „Otto“

pentru gaz și benzin. Excelent de potrivite pentru ori-ce industrie. Cea mai mică consumație de gaz și material combustibil față cu alte construcțiuni.

Locomobile cu benzin „Otto“

recunoscută ca cea mai bună și mai ieftină putere motorică pentru ori-și-ce economie.

Nici mașinist, nici schintei, nici pericol de foc, totdeauna gata de pornit!

Desemnuri, prospecte și proiecte de spese gratis!

Representanți pentru Ardeal:

[900] 1—12

Theil & Freyler în Sibiu.

Adese-ori premiat.

Pivnița Mönchhof

cu renume din anul 1884 cu ocazia marilor sărbări populare în amintirea migrațiunei Sașilor înainte de șapte sute de ani

oferă

bune vinuri de Paști ardelenesti și de Magyarad:

Vin bun de masă ardelenesc	40 cr.
„Rhein-Risling“ din pivnițele baronului Szentkereszty	46 „
Pinogris	70 „
Mädchentraube, dela Bläjel din 1889	70 „
Bika-vér ales, roșu	80 „
Oporto din pivnița baronului Szentkereszty	80 „
Transport din străinătate	60 „
Transport din Ardeal	1 fl. 20 „
Malaga spaniol veritabil, foarte fin	80 „
	2 fl. — „

Mai departe toate soiurile vin de sticle din țeară și străinătate.

Afară de casă costă cel de 40 numai 36 cr.

Venzătorii în oraș și mai ales la țeară

capătă cu preț moderat.

[896] 4—6

Bun oțet de vin pro litru 30 cr.

Ludwig Fronius, negustor de vinuri, **Sibiu.**

Adese-ori premiat.

Bun și elegant!

882. sz.

[937] 2-2

fig. 1898.

Publicațiune de tirg.

Tîrgul de țeară din **Teregova** se va ține în 22 Aprilie a. c.

Teregova este însemnat ca centrul unui ținut cultivator de vite, cu stațiune de tren, postă și telegraf, pe zi comunică 3—3 trenuri. Pentru cumpărarea avantajosă și ieftină de vite cornute bune, grase ori de jug, oi, capre, cai și porci, servește de prilej nu numai tîrgul de țeară, ci și tîrgurile săptămânale ce se țin în fiecare Vinere.

Teregova, 2 Aprilie 1898.

Representanța comunală.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de vîleri, de lăptări etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Anualul rom. de agricultură din comitatul Sibiiului“.

(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr. recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

soc. pe acțiuni în Sibiiu.

Fabrică de săpunuri fine în Orlat.

Nu e încă destul de cunoscut, că în țeara noastră este o fabrică, fabrica chimică a domnului [624] 8—42

Dr. H. Schielbach în Orlat,

care se ocupă cu fabricarea săpunului de toaletă și de parfumerii și produce numai marfă curată, care se poate compara cu ori-ce altă concurență. De aceea

e de mare preț

dacă p. t. publicul face o încercare și se convinge de bunătatea acestor fabricate. Săpunurile de toaletă sînt, în urma compoziției lor, foarte fine și binefăcătoare pentru piele. Se pot cumpăra din cele mai multe localuri de boltă ale Sibiiului.

Pentru cei-ce se interesează e de însemnat, că la librăria „Tribunei“ este expusă pentru comercianții din afară o colecțiune de mustre de săpunuri dela Orlat.

FRANZ JOHANN KWIZDA.

**Fluidul de restituțiune
a lui Kwizda**

apă de spălat c. r. privilegiată ptr. cai.

Prețul unui flacon v. a. fl. 1.40.

Prafurile Korneuburg

a lui Kwizda

pentru nutrire vitelor

mijloc dietetic pentru cai, vite
cornute și oi.

Prețul 1/1 cutii 70 cr., 1/2 cutii 35 cr.

**Alifia de copite
a lui KWIZDA**

în contra copitelor aspre și
crepate

1 cutie à 400 grm. fl. 1.25.

**Masticul de copite
a lui KWIZDA**

copită artificială

1 rudă 80 cr.

**Săpun de șea
a lui**

Kwizda

o dosă fl. 1 —

Legători brevetate de gumă pentru glesne.

(Breveta KWIZDA)

Legătorile brevetate pentru glesne se fac în culoare sură,
neagră, brună și albă în 4 mărimi și anume pentru piciorul
III, stîng și drept. [1182] 38—40

A se măsura la a a.

p. grosime de 20—22 cm. potrivește mărimea 1.

" " " 22—24 " " " 2.

" " " 24—27 " " " 3.

" " " 27—30 " " " 4.

Prețul legătorilor brevetate în culoare sură pro buc.

Nr. 1. fl. 2.50 — Nr. 2. fl. 2.70. — Nr. 3. fl. 2.90.

Nr. 4. fl. 3.30. — Prețul legătorilor negre, brune și

albe urecă pro bucată în ori-ce mărime cu

20 cr. mai mult decît la cele de culoare sură.

Cataloage ilustrate despre mijloacele patentate de scutire a lui Kwizda gratis și franco.

Se expediază zilnic cu posta prin depositul principal:

Farmacia cercuală Korneuburg.

Furnisor de curte
ces. și reg. austr. ung. și reg. român.

Farmacia cercuală
Korneuburg lângă Viena.

Fundat
1853.

Fondat 1857.

Andrei Török.

Fabrică de mașini agricole

Sibiiu,

Poarta Cisnădiei nr. 1.

Recomandă cu prețurile cele mai ieftine și condițiunile de
plătire cele mai favorabile pentru sezonul de primăvară:

Pluguri schimbătoare de (coaste), pluguri
laterale, pluguri sistem „Ruchadlo“, pluguri
universale sistem „Sack“, pluguri de săpat
și diagonale, teascuri de olein
și mașini de măcinat semințe de olein, mașini de îmblătit,
ciururi de sortat (triere), precum și toate
mașinile agricole, cunoscute deja, despre calitatea eminentă.

[707] 3—22

Pentru bunătatea produselor mele garantez în mod extins.

Cataloage ilustrate franco și gratis.

Mașini și unelte pentru fauri și lăcătari.